

P o s u d e k

rigorózní práce Mgr. Marie Mazánkové na téma "Problematika uplatnění zákona o střetu zájmů v oblasti místní správy"

Předmětem práce je rozbor a posouzení zákona č.159/2006 Sb., o střetu zájmů, (dále "ZSZ"). Téma je závažné i aktuální, zvláště i proto, že zákon byl v krátké době již třikrát změněn (zákony č.216/2008, 158/2009 a 350/2009 Sb.) a tato zákonná úprava patří mezi úpravy právně nejsložitější, nepřehledné a někdy i méně srozumitelné ; také tím jsou rigorózní práce i tento posudek limitovány (podrobnosti, rozsah).

Práce má celkem 186 stran; je rozdělena na 9 částí, připojeno je resumé v německém jazyce (s.180, 181) a dále jsou připojeny seznam literatury, seznam použité judikatury a seznam použitých právních předpisů (včetně příp. důvodových zpráv k návrhům zákonů).

V předmluvě (s.3 až 5) autorka vysvětluje, proč si téma vybrala, a uvádí, že práce vychází z právního stavu platného a účinného ke dni 30.6.2009. Autorka problematiku zkoumá i z hlediska historického (porovnaná obdobné úpravy v době první CSR, v době čsl. federace i v době před zákonem č. 159/2006 Sb.), stranou však ponechává tzv. lustrační zákony (zákon FS č. 451/1991 Sb., zákon CNR č. 279/1992 Sb.). V práci bohatě uplatňuje své zkušenosti z činnosti na krajském úřadě a mnohdy podává náměty de lege ferenda, takže práce má i tvůrčí rozměr.

Ve stručném Úvodu (část první - s.9 až 11) se autorka zabývá polistopadovými přípravami zákonů "o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu" na úrovni federace i republik. Část druhá (s.11 až 72) je věnována "teoretickým základům střetu zájmů", část třetí "účelu a předmětu regulace zákona o střetu zájmů", část čtvrtá (s.112 až 117) úkolům evidenčního orgánu (§ 13 a 14 ZSZ), část pátá odpovědnosti veřejných funkcionářů za porušení jejich povinnosti podle ZSZ (s. 117 až 128), část šestá (s.138 až 145) postupům při rozhodování o přestupcích veřejných funkcionářů, část sedmá (s.146 až 149) problematice zániku odpovědnosti za přestupek a některým praktickým příkladům rozhodování, část osmá (s. 149 až 165) se zabývá formuláři k podávání oznámení veřejnými funkcionáři podle hlavy IV. ZSZ (autorka uvádí vzory jednotlivých formulářů a způsob, jakým by měly být vyplněny). Část devátá (Závěr - s.166 až 178) se zabývá jednak závěry k aplikaci ZSZ, jednak náměty de lege ferenda.

Dále uvádím závažnější námítky nebo otázky adresované autorce :

- s. 15 : Viz pozdější zákon č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy, a zákon č. 126/1927 Sb., o volbách zemských a okresních zastupitelstev.
- s. 37 a 38 : Podle § 83 odst.2 obec. zřízení o tom, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování určité záležitosti rozhoduje příslušný orgán obce - z čeho autorka vyvozuje, že zákaz hlasovat by byl v rozporu se zákonem ? Jak má být postupováno podle krajského zřízení a podle zákona o hl.m. Praze, kde obdobné ustanovení není ?
- s.40 : Je podle názoru autorky činnost evidenčního orgánu výkonem územní samosprávy nebo státní správy ?
- s.42 : Viz též např. ust. § 45 odst.1 a § 48 zákona č.361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

- s. 45 a 104 : Evidenční orgán vykonává působnost a uskutečňuje postupy v oblasti veřejné správy (§ 13 ZSZ). Bylo by možno soudit, že je "správním orgánem", i když nerozhoduje ve správním řízení ?
- s. 64 : Autorka se obsáhle zabývá návrhy v souvislosti se "třetí novelou zákona", práci však odevzdala ještě před schválením této novely (zákon č. 350/2009 Sb.). Bylo by proto užitečným kdyby stručně rozebrala, jak se tato novela v úpravě ZSZ projevila.
- s. 73 : Je patrně třeba rozlišovat předcházení střetu zájmů (§ 1 odst.1 ZSZ) a postup při vzniklém střetu (§ 3 ZSZ). Není snad "veřejným zájmem", aby veřejný funkcionář dával při výkonu funkce přednost zájmům, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit ?
- s. 76 : Pojem "pod záštitou starosty" je nejasný - může starosta disponovat majetkem obce ?
Bylo by užitečné rozlišovat a/ neslučitelnost výkonu různých funkcí (inkompatibilita) od b/ nezpůsobilosti nabyt jmenováním nebo volbou funkcí (inkapacita, ineligibilita - srov. např. Hoetzel, J. Inkompatibilita. Slovník veř.práva čsl., sv.II, s.6).
- s. 83 : Mám přinejmenším pochybnost, zda funkce ministra je vykonávána "na ministerstvu".
- s. 86 : V prvním odstavci není přesně reprodukováno ust. § 6 ZSZ.
- s. 102 : Názor autorky uvedený v prvním odstavci (rozhodování ve správním řízení) považuji za v zásadě správný, postrádám však hlubší právní argumentaci (např. § 14 a 15, § 19 odst.4, § 46 odst.1, § 67 odst.2, § 69 odst.1 spr. řádu).
- s. 114 : Je nějaká právní ochrana pro případ, že evidenční orgán neoznámí, jak bylo se sdělením naloženo (§ 13 odst.6 ZSZ) ?
- s. 133 : Se závěry autorky o deliktní odpovědnosti veřejného funkcionáře souhlasím, přece jen však argumentace ve druhém odstavci není zcela jasná (podle mého názoru se pojem "neslučitelnost" týká souběžného výkonu jiné funkce, nikoli určitého způsobu výkonu funkce, kterou veřejný funkcionář zastává).
- s. 140 (první odstavec) : Je třeba uvážit, zda ustanovením § 24 ZSZ není vyloučeno použití ust. § 11 přest. zák. (kromě uložení trestu pokuty).
- s. 157 : Nejasné tvrzení "sídlo má pouze obecní úřad, nikoliv orgán".

Doporučuji, aby v rámci obhajoby rigorózní práce se autorka vypořádala s uvedenými námitkami a otázkami, zejména však aby uvedla význam změn, které v ZSZ provedl zákon č.350/2009 Sb.

8. února 2010

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
konzultant / 1,